

עין משפט
גור מצוה

נא:

שור שנגח את הפרה פרק חמישי בבא קמא

מסורת הש"ס

א (בכ"ה) ל"ה ל"ה ל"ה
ב (כ"ה) ל"ה ל"ה ל"ה
ג (כ"ה) ל"ה ל"ה ל"ה
ד (כ"ה) ל"ה ל"ה ל"ה
ה (כ"ה) ל"ה ל"ה ל"ה
ו (כ"ה) ל"ה ל"ה ל"ה
ז (כ"ה) ל"ה ל"ה ל"ה
ח (כ"ה) ל"ה ל"ה ל"ה
ט (כ"ה) ל"ה ל"ה ל"ה
י (כ"ה) ל"ה ל"ה ל"ה

הגהות הב"ח

א (כ"ה) ל"ה ל"ה ל"ה
ב (כ"ה) ל"ה ל"ה ל"ה
ג (כ"ה) ל"ה ל"ה ל"ה
ד (כ"ה) ל"ה ל"ה ל"ה
ה (כ"ה) ל"ה ל"ה ל"ה
ו (כ"ה) ל"ה ל"ה ל"ה
ז (כ"ה) ל"ה ל"ה ל"ה
ח (כ"ה) ל"ה ל"ה ל"ה
ט (כ"ה) ל"ה ל"ה ל"ה
י (כ"ה) ל"ה ל"ה ל"ה

מוסף רש"י

השוחטין שנדרו הנאה
זה מזה אסורין ליכנס
לחצור. נחנך של שנייה
דכל חד חסור נדריהם
הרגל של חסור, וקא פטר
אין נדריהם, דאשמו האי
לחלק חסורו עיל ודאי
הוא: של זמן שלא חלקו
במלך נכנס כל אחד
יאל דברו, שהרי נכנסו
מחבירו שעתה נחנך
(רש"י ב"ב ז'.)

לימא סא. דקמני חייבין רבי היא דלמך לעיל (ע"ה) גבי חופר בור תשעה
הואיל ועבד זו שיעור נזקין דהוי שומץ נזקין והכל דעבדי
קמאי שיעור מיתה הוו כולם שותפין בתשלומי מיתה: וסא.
דקמני אחרון חייב וראשון פטור: רבנן. דלייקי (ע"ה) איש"ו אחד ולא

שנים: אפילו רבנן מודו. דכי כמי
מיעוטא לחופר בור ט' כמיז דליכא
לחויביה מן והמת יהיה לו' דהא
מסקנא דמילתא מן והמת יהיה לו
נפקא לן דהוא דעבד שיעור מיתה
מחייב ומיהו כולה מילתא לא מצינו
למילף מינה דעיקר קרא לנדרנא
אחא: שלא היה זה הכל למיטה
שהיתה רחבה הרבה מש"ה פטור אף
נזקין דלמתינן איש אחד ולא שנים
דהוה ליה חופר בור ט' ובה אחר
והשלמה לעשרה: הא וסא רבי.
דאילו רבנן י' הוי דפטרי חופר
ט' מנזקין פטרי נמי הכא לקמאי:
בגון שלא היה בו הכל לא למיטה
ולא לנזקין. הלכך ראשון פטור אף
נזקין ואליבא דרב דלמך (ג:) להבלי
ולא לחנכו ואליבא דרבי אנטרין
לשניי שלא היה בו הכל אפי' לנזקין
דאילו היה בו הכל לנזקין הוי ראשון
שומץ לנזקין ולשמואל דלמך (גס) אף
על החצונה חייבה מורה מוקי לה
במלך פסוגות בפקקעומי דלין כלן
חכט: כאנו למחלוקס רבי ורבנן.
לרבנן אחרון חייב בין לנזקין בין
למיתה לרבי אחר אחרון למיתה אחר
שניה לנזקין: פשיטא. מה לי הויק
למטה מה לי הויק למעלה: מסו
דסימא. בין לרבי בין לרבנן אחרון
פטור דלאו הכלל דידיה קטליה:
עס טפס. חופר בור ט' ואחר
השלימו לעשרה וחזר אחרון וסמס
ומילא עפר אחרו טפס שהויק:
עס. סמס בלשון ארמי. [סתמס]
טמונון פלשתאי (בראשית כו): מאי
דעבד שקליה. וראשון חייב נזקין:
קמס ליה ברשמיס. והוה ליה השמת
בור תשעה דלחרון ומייב מיהא
נזקין: מיא מוסף הכלל: הרמיבס.
אחד חופר בור י' ובה חבירו והכמי
פיו: הרי מיעט הכלל. ומכא לו
נרסס: הרי קירב הויקא. שמייעט
מקום מעמד רגליס ושמא לא היה
הולך השור עד מקום פי הבור
בנחמליה: וראשון מאימס מיעטר.
דניטעון על השני היתה השמירה
דפשיטא לן דהוי עבד דקמני מחני
נשמתס קאמר דאי דקמני מחני
שעברו עליו שניהן זה אחר זה אמאי
ראשון פטור הרי גס הוא פשע:
דליו. כסוי הבור לבסותו שהראשון
פתחו ודלה ובה שני ומלאו ומסר לו
ראשון את כסיו הבור: וסאי מדידיס
קממלא. ולא הוי ליה שני שואל על
חלקו של ראשון שיהא כולו מוטל עליו
לשומרו הלכך אס הויק שניהס חייבין
אכל מסר לו את הדלי נעשה זה
שומר שקיבל עליו לבסותו: להלך.
של שניהן. לטוך שלו. כל היכא
דעיל יכול לומר זה חלקי
שאני בורר ומיהו ליה נדריה:
ליקנייס בחוקס. משנמתס זו שהרי
קרקע נקנית בכסף בשטר ובחוקס:
דעי למימר ליה לך חוק וקני כו':
משטבטס

שלא היה בו הכ"ץ פטירה. שהיה רחבו יותר מעמקו:
אי בהבלא מייח. הרבה הוא חומה דהיי דמיעט הנלל מכל מקום
אס לא דהכמי לא היה נוסל: השותפין שנדרו הנאה
זה מזה אסוריס ליכנס בחצור. נדרים (דף נו): מפרס בין י'

לימא הא רבי הא רבנן אמר רב זביד הא
והא רבנן עד כאן לא קאמרי רבנן אחרון
חייב אלא היכא דלא עבד קמא שיעור
מיתה אבל היכא דעבד קמא שיעור מיתה
אפילו רבנן מודו דכולן חייבין והא סיד
וכייד דקא עבד קמא שיעור מיתה וקתני
אחרון חייב אמרי התם שלא היה בו הכל
למיתה ובא אחר והוסיף בה הכל למיתה
איכא דאמרי אמר רב זביד הא והא רבי הך
דקתני כולן חייבין שפיר הא דקתני אחרון
חייב בגון שלא היה בו הכל לא למיתה ולא
לנזקין ובא אחר והוסיף בו הכל בין
למיתה בין לנזקין אמר רבא "הניח אבן
ע"פ הבור והשלימה לעשרה באנו למחלוקת
רבי זורבנן פשיטא מהו דתימא למטה הוא
דהבלא דידיה קא קטיל ליה אבל למעלה
דלא הבלא דידיה קא קטיל אימא לא קמ"ל
בעי רבא טם טפס וסילק אבניו מהו מי
אמרינן מאי דעבד שקליה או דלמא נסתלקו
מעשה ראשון וקמה ליה כוליה ברשותיה
י' חיקו: אמר רבה בר בר חנה אמר שמואל
בר מרתא יבור שמונה ומהן שני טפחים
מים חייב מ"ט כל טפס דמאי כתרי דיבשה
דמי איבעיא להו בור תשעה ומהן טפס
אחד מים מהו מי אמרינן כיון דלא נפיש
מיא לית ביה הבלא או דלמא כיון דעמיק
טפי אית ביה הבלא בור שבעה ומהן שלשה
טפחים מים מהו מי אמרינן כיון דנפיש
מים טפי אית ביה הבלא או דלמא כיון
דלא עמקא לית ביה הבלא י' חיקו: בעא
מיניה רב שיזבי מרבה הרחיבה מהו א"ל
הרי מיעט הבלא א"ל אדרבה הרי קירב
הויקא אלא אמר רב אשי ניהוי אנן י' אי
בהבלא מייח הרי מיעט הבלא אי בחבטה
מייח הרי קירב הויקא איכא דאמרי אמר

נח א ב ג מ"י ס"י
הגלות חוקי ממון
הלכה י' חמץ עשין ס'
טושי"ט ח"מ סתמן מי ספיק
טו:
גב ד מיי"ט ס' ה' י'
וגרסס לסיק כמו
שחזר כשי"ט שלפניו ועין
נח"מ טושי"ט ס' ספיק
א':
ס ה מיי"ט ס' טור ש"ע
א':
סא ו' מיי"ט ס' הלכה י'
טושי"ט ס' ספיק ס'
ועין נכניה:
סב ח מיי"ט ס' הל' י'
טושי"ט ס' ספיק ח'
ועין נכניה:
סג ט מיי"ט ס' הלכה י'
טושי"ט ס' ספיק ס':
סד י' מיי"ט ס' מלכות
נדריס הלכה ד סמ'
לאין נחב טושי"ט י"ד ט'
רבו ספיק א':
סה כ ל ג מ' מיי"ט ס'
הגלות מריה הלכה
ט סמ' עשין ס' טושי"ט
ס' מ' י' קאנ ספיק ב':

רב אשי ניהוי אנן י' אי מההיא גיסא נפל הרי קירב הויקא ואי מאידך
גיסא נפל הרי מיעט הבלא: איתמר בור שעומקה כרחבה רבה ורב יוסף
דאמרי ^ותרוייהו משמיה דרבה בר בר חנה דאמר משמיה דרבי מני חד
אמר לעולם יש בה הבל עד שיהא רחבה יתר על עומקה וחד אמר "לעולם
אין בה הבל עד שיהא עומקה יתר על רחבה: ^זעבר עליו הראשון ולא
כסרו: וראשון מאימת מיעטר רבה ורב יוסף דאמרי תרוייהו משמיה
דרבה בר בר חנה דאמר משמיה דרבי מני חד אמר משמניחו משתמש
וחד אמר ^חמימסור לו דליו כתנאי המדלה מים מן הבור ובא חבירו
ואמר לו הגה לי ואני ארלה מים כיון שהניחו משתמש פטור רבי אליעזר
בן יעקב אומר מימסור לו דליו במאי קמפלגי רבי אליעזר בן יעקב
סבר יש ברירה האי מדידה קא ממלא והאי מדידה קא ממלא ורבנן
סברי אין ברירה אמר רבינא ואודו לטעמייהו דתנן ^טהשותפין שנדרו הנאה
זה מזה אסורין ליכנס לחצור ר"א בן יעקב אומר זה נכנס לתוך שלו וזה
נכנס לתוך שלו במאי קמפלגי ר"א בן יעקב סבר יש ברירה האי לרנפשיה
עייל והאי לרנפשיה עייל ורבנן סברי אין ברירה א"ר אליעזר דהמוכר בור
לחבירו כיון שמסר לו דליו קנה היכי דמי אי בכספא ליקני בכספא אי
בחוקה ליקני בחוקה לעולם בחוקה י' ובעי למימר ליה לך חוק וקני וכיון שמסר
לו דליו כממאן דאמ' ליה לך חוק וקני דמי: א"ר יהושע בן לוי: המוכר בית לחבירו
בין

לעולם בחוקה. לנד מסירת דליו בעי לחאוקי ציה ומיהו להכי מהני מסירה דאי בחוקה לחודה
לנד מסירת דליו בעי לחאוקי ציה ומיהו להכי מהני מסירה דאי בחוקה לחודה